

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 14 grudnia 2017 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Prawo spółek – Dyrektywa 2009/101/WE – Artykuły 2 i 6–8 – Dyrektywa 2012/30/UE – Artykuły 19 i 36 – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 20, 21 i 51 –
Odzyskiwanie wierzytelności wynikających z umowy o pracę – Prawo do wytoczenia przed tym samym
sądem powództwa przeciwko spółce i członkowi jej zarządu jako dłużnikowi solidarnie
odpowiedzialnemu za długi spółki

W sprawie C-243/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Juzgado de lo Social n. 30 de Barcelona (sąd pracy nr 30 w Barcelonie,
Hiszpania) postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu
27 kwietnia 2016 r., w postępowaniu:

Antonio Miravittles Ciurana,

Alberto Marina Lorente,

Jorge Benito García,

Juan Gregorio Benito García

przeciwko

Contimark SA,

Jordiemu Socíasowi Gispertowi,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz (sprawozdawca), prezes izby, C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe i C. Lycourgos,
sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: I. Illéssy, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 kwietnia 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu A. Mariny Lorentego przez J. Garcíę Vicentego, abogado,

* Język postępowania: hiszpański.

- w imieniu rządu hiszpańskiego przez A. Gavelę Llopis, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Riusa oraz H. Støvlbæka, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 26 lipca 2017 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2, 6–8 dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi [WE], w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz.U. 2009, L 258, s. 11), art. 19 i 36 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/30/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 54 akapit drugi [TFUE], w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału (Dz.U. 2012, L 315, s. 74), a także art. 20, 21 i 51 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 2 Niniejszy wniosek został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Antoniem Miravittlesem Ciurana, Albertem Mariną Lorentem, Jorgem Benitem Garcią i Juanem Gregoriem Benitem Garcią a spółką Contimark SA i członkiem jej zarządu, Jordim Socíasem Gispertem, w przedmiocie wypłaty zaległego wynagrodzenia i innych należności, jakie zostały tym pierwszym zasądzone od owej spółki.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2009/101

- 3 Dyrektywa 2009/101 została uchylona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz.U. 2017, L 69, s. 46). W chwili zaistnienia okoliczności faktycznych sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym dyrektywa 2009/101 nadal znajdowała zastosowanie.
- 4 Motywy 1 i 2 dyrektywy 2009/101 miały następujące brzmienie:
  - „(1) Pierwsza dyrektywa Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi [t]raktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich [(Dz.U. 1968, L 65, s. 8 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 17, t. 1, s. 3)] została kilkakrotnie znacząco zmieniona [...]. Dla zapewnienia jasności i zrozumiałości należy tę dyrektywę ujednolicić.
  - (2) Koordynacja przepisów prawa krajowego dotyczących jawności, ważności zobowiązań spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek komandytowo-akcyjnych oraz ich nieważność[ci] ma szczególne znaczenie, w szczególności w celu zapewnienia ochrony interesów osób trzecich”.

5 Artykuł 2 owej dyrektywy stanowił:

„Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewniania obowiązkowej jawności w odniesieniu do spółek określonych w art. 1, obejmującej co najmniej następujące dokumenty i informacje:

- a) akt założycielski oraz statut, jeśli są one oddzielnymi aktami;
- b) zmiany dokumentów wymienionych w lit. a), w tym przedłużenia czasu trwania spółki;
- c) skonsolidowany tekst zmienionego aktu założycielskiego lub statutu w jego aktualnym brzmieniu po każdej zmianie aktu założycielskiego lub statutu;
- d) powołanie, zakończenie sprawowania funkcji, jak też dane osób, które jako organ przewidziany w prawie albo członkowie takiego organu:
  - i) są upoważnione do reprezentowania spółki wobec osób trzecich oraz do reprezentowania jej w postępowaniu sądowym; z ujawnionych informacji musi wynikać, czy osoby upoważnione reprezentują spółkę samodzielnie czy wspólnie;
  - ii) uczestniczą w zarządzaniu [spółką], nadzorowaniu lub kontrolowaniu spółki;
- e) co najmniej raz w roku kwota kapitału subskrybowanego, jeśli akt założycielski lub statut wymieniają kapitał statutowy, chyba że jakiekolwiek podwyższenie kapitału subskrybowanego wymaga zmiany statutu;
- f) dokumenty księgowe za każdy rok obrotowy, które należy opublikować zgodnie z [czwartą dyrektywą Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. wydaną na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) [t]raktatu, w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek (Dz.U. 1978, L 222, s. 11 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 17, t. 1, s. 21), siódmą dyrektywą Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r. wydaną na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz.U. 1983, L 193, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 17, t. 1, s. 58), dyrektywą Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych (Dz.U. 1986, L 372, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 6, t. 1, s. 157) i dyrektywą Rady 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (Dz.U. 1991, L 374, s. 7 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 6, t. 1, s. 279)];
- g) każda zmiana siedziby spółki;
- h) likwidacja spółki;
- i) stwierdzenie przez sąd nieważności umowy spółki;
- j) powołanie likwidatorów, dane ich dotyczące oraz ich odpowiednie uprawnienia, chyba że uprawnienia te wynikają w sposób wyraźny i wyłączny z przepisów prawa lub przepisów statutowych;
- k) zakończenia postępowania likwidacyjnego i wykreślenie z rejestru w państwach członkowskich, w których powoduje to skutki prawne”.

6 Zgodnie z art. 6 wspomnianej dyrektywy:

„Każde państwo członkowskie określa osoby mające dopełnić formalności związanych z ujawnieniem”.

7 Artykuł 7 tej dyrektywy miał następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie przewidują odpowiednie sankcje co najmniej w przypadku:

- a) braku ujawnienia dokumentów księgowych zgodnie z wymogiem art. 2 lit. f);
- b) braku w dokumentach handlowych lub na którejkolwiek ze stron internetowych spółki, w zakresie obowiązkowych informacji przewidzianych w art. 5”.

8 Artykuł 8 dyrektywy 2009/101 stanowił:

„Jeżeli w imieniu spółki będącej w trakcie tworzenia się, przed uzyskaniem przez nią osobowości prawnej, podjęto działania i jeśli spółka nie wypełnia zobowiązań wynikających ze wspomnianych działań, osoby, które podjęły te działania, są za nie bez ograniczeń odpowiedzialne solidarnie, chyba że umowa przewiduje inaczej”.

Dyrektywa 2012/30

9 Dyrektywa 2012/30 została również uchylona dyrektywą 2017/1132. W chwili zaistnienia okoliczności faktycznych sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym dyrektywa 2012/30 nadal znajdowała zastosowanie.

10 Motyw 3 dyrektywy 2012/30 stanowił:

„Dla zapewnienia równoważnej ochrony minimalnej, zarówno dla akcjonariuszy, jak i dla wierzycieli spółek akcyjnych, koordynacja przepisów prawa krajowego dotyczących ich tworzenia, jak również utrzymania, podwyższenia i obniżenia ich kapitału jest szczególnie istotna”.

11 Artykuł 19 owej dyrektywy przewidywał:

„1. W przypadku poważnej straty w kapitale subskrybowanym zwołuje się walne zgromadzenie w terminie przewidzianym w przepisach państw członkowskich w celu zbadania, czy zachodzą przesłanki rozwiązania spółki lub istnieje konieczność przyjęcia innego właściwego rozwiązania.

2. Wysokość straty uznawanej za poważną w rozumieniu ust. 1 nie może być określona przez przepisy państw członkowskich na więcej niż połowę kapitału subskrybowanego”.

12 Zgodnie z art. 36 wspomnianej dyrektywy:

„1. W przypadku obniżenia kapitału subskrybowanego przynajmniej ci wierzyciele, których wierzytelności powstały przed ogłoszeniem decyzji o obniżeniu, mają przynajmniej prawo do uzyskania zabezpieczenia wierzytelności, które nie stały się wymagalne przed datą takiego ogłoszenia. Prawo to nie może zostać wyłączone przez państwa członkowskie, chyba że wierzyciel dysponuje odpowiednimi gwarancjami lub gwarancje takie nie są konieczne, biorąc pod uwagę aktywa spółki.

Państwa członkowskie ustalają warunki wykonywania prawa przewidzianego w akapicie pierwszym. W każdym przypadku państwa członkowskie zapewniają, aby wierzyciele mogli zwrócić się do odpowiedniego organu administracyjnego lub sądowego o odpowiednie gwarancje, pod warunkiem że są w stanie wykazać w sposób wiarygodny, że z powodu obniżenia kapitału subskrybowanego zaspokojenie ich roszczeń jest zagrożone oraz że nie uzyskali odpowiednich gwarancji od spółki.

2. Ponadto przepisy państw członkowskich muszą przewidywać co najmniej, że obniżenie kapitału nie wywoła skutków lub że żadne wypłaty nie będą dokonane na rzecz akcjonariuszy, o ile wierzyciele nie otrzymali zaspokojenia lub sąd nie zdecydował, że ich żądania są pozbawione podstaw.

3. Niniejszy artykuł stosuje się, w przypadku gdy obniżenie kapitału subskrybowanego dokonuje się przez całkowite lub częściowe zwolnienie z dalszych spłat wkładów przez akcjonariuszy”.

Prawo hiszpańskie

- 13 Artykuł 236 Ley de Sociedades de Capital (ustawy o spółkach kapitałowych), zatwierdzonej przez Real Decreto Legislativo 1/2010 (dekret królewski z mocą ustawy nr 1/2010) z dnia 2 lipca 2010 r., zatytułowany „Przesłanki odpowiedzialności i podmiotowy zakres odpowiedzialności”, stanowi:

„1. Członkowie zarządu [...] ponoszą odpowiedzialność wobec spółki, wspólników i wierzycieli spółki za szkody wyrządzone działaniami lub zaniechaniami sprzecznymi z prawem lub ze statutem, jak też za szkody będące skutkiem naruszenia obowiązków związanych z pełnionymi przez te osoby funkcjami [...].

2. Od odpowiedzialności nie uwalnia w żadnym wypadku okoliczność, że dana czynność lub umowa skutkująca powstaniem szkody została przyjęta, dopuszczona lub zatwierdzona przez walne zgromadzenie.

[...]”.

- 14 Zgodnie z art. 237 tej ustawy, zatytułowanym „Solidarny charakter odpowiedzialności”:

„Wszyscy członkowie organu zarządzającego spółką, który przyjął umowę lub wykonał czynność skutkującą powstaniem szkody, ponoszą odpowiedzialność solidarną, chyba że udowodnią, iż nie wiedzieli o jej istnieniu, nie brali udziału w jej przyjęciu ani wykonaniu lub jeśli o niej wiedzieli, działali w sposób zmierzający do zapobieżenia powstaniu szkody lub przynajmniej wyrażnie się jej sprzeciwili”.

- 15 Artykuł 238 ust. 1 omawianej ustawy, zatytułowany „Powództwo spółki o stwierdzenie odpowiedzialności”, ma następujące brzmienie:

„Powództwo o stwierdzenie odpowiedzialności członków zarządu wytacza spółka, po uzyskaniu zgody walnego zgromadzenia, o udzielenie której może wnioskować każdy ze wspólników [...]”.

- 16 W art. 241 tej ustawy, zatytułowanym „Indywidualne powództwo o stwierdzenie odpowiedzialności”, przewidziano:

„Wspólnicy i osoby trzecie, których interesy zostały bezpośrednio naruszone poprzez działania członków zarządu spółki, zachowują prawo do występowania z odpowiednimi powództwami odszkodowawczymi”.

- 17 Artykuł 362 ustawy o spółkach kapitałowych, zatytułowany „Rozwiązanie ze względu na zaistnienie przesłanek określonych w ustawie lub w statucie”, stanowi:

„Spółki kapitałowe rozwiązuje się w wypadku prawidłowego stwierdzenia przez walne zgromadzenie przesłanek rozwiązania określonych w ustawie lub w statucie lub na mocy orzeczenia sądu”.

18 Zgodnie z art. 363 ust. 1 owej ustawy, zatytułowanym „Przesłanki rozwiązania”:

„Spółka kapitałowa powinna zostać rozwiązana:

a) w wypadku zaprzestania działalności stanowiącej przedmiot działalności spółki. Zaprzestania działalności domniemywa się po upływie okresu bezczynności dłuższego niż rok.

[...]

e) w wypadku strat skutkujących zmniejszeniem aktywów netto spółki do wartości niższej niż połowa kapitału zakładowego, chyba że kapitał ten zostanie podwyższony lub obniżony w wystarczającym zakresie, o ile nie istnieją przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości.

[...]”.

19 Artykuł 365 ust. 1 omawianej ustawy, zatytułowany „Obowiązek zwołania walnego zgromadzenia”, stanowi:

„Członkowie zarządu zwołują walne zgromadzenie w terminie dwóch miesięcy w celu podjęcia uchwały o rozwiązaniu lub – jeśli spółka jest niewypłacalna – w celu wszczęcia postępowania upadłościowego.

[...]”.

20 Artykuł 367 ust. 1 owej ustawy, zatytułowany „Odpowiedzialność solidarna członków zarządu”, stanowi:

„Odpowiedzialność solidarną za zobowiązania spółki powstałe po zaistnieniu prawnych przesłanek rozwiązania spółki ponoszą członkowie zarządu spółki, którzy nie dopełnili obowiązku zwołania w terminie dwóch miesięcy walnego zgromadzenia w celu podjęcia, w razie konieczności, uchwały o rozwiązaniu, jak też członkowie zarządu spółki, którzy nie wystąpili o wszczęcie sądowego postępowania o rozwiązanie spółki lub, w stosownym wypadku, postępowania upadłościowego spółki w terminie dwóch miesięcy, biegnącym od dnia przewidzianego dla posiedzenia walnego zgromadzenia, jeśli się ono nie odbyło, lub od dnia tego zgromadzenia, jeśli podjęło ono uchwałę sprzeciwiającą się rozwiązaniu spółki.

[...]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

21 Contimark jest spółką akcyjną, której jedynym członkiem zarządu jest J. Socías Gispert. W latach 2012 i 2013 spółka ta poniosła straty, i w drugiej połowie 2013 r. zaprzestała działalności.

22 Skarżący w postępowaniu głównym są byłymi pracownikami spółki Contimark, na rzecz których zasądzono, w drodze orzeczeń Juzgado de lo Social de Barcelona (sądu pracy w Barcelonie, Hiszpania), od tej spółki wypłaty zaległych wynagrodzeń i odszkodowań w wyniku rozwiązania ich umów o pracę w tej sytuacji. Z uwagi na niewypłacalność spółki Contimark oraz na górną granicę kwoty gwarancji wynagrodzeń pracownicy ci nie mogli odzyskać całości ich wierzytelności.

23 W ramach późniejszego postępowania egzekucyjnego na podstawie tych wyroków skarżący w postępowaniu głównym wytoczyli przed sądem odsyłającym, Juzgado de lo Social n. 30 de Barcelona (sądem pracy nr 30 w Barcelonie), powództwo incydentalne o stwierdzenie odpowiedzialności J. Socías Gisperta, jako członka zarządu spółki Contimark, w celu uzyskania stwierdzenia jego odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy o spółkach kapitałowych oraz jego odpowiedzialności solidarnej ze

spółką za zapłatę pozostałej części należnych im kwot. Podnieśli oni odpowiedzialność J. Socías Gisperta, gdyż nie zwołał on walnego zgromadzenia spółki Contimark w celu podjęcia uchwały o rozwiązaniu lub wszczęciu postępowania upadłościowego, chociaż spółka ta poniosła poważne straty w latach 2012 i 2013.

- 24 Sąd odsyłający wyjaśnia, że zgodnie z orzecznictwem Tribunal Supremo (sądu najwyższego, Hiszpania) nie jest on właściwy do rozpatrzenia kwestii odpowiedzialności członków zarządu spółki akcyjnej. Zgodnie z tym orzecznictwem wierzyciele niezaspokojonych roszczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę nie mogą wytoczyć przed Juzgado de lo Social (sądem pracy) powództwa dotyczącego jednocześnie dochodzenia ich wierzytelności od spółki handlowej, która ich zatrudniała, oraz stwierdzenia odpowiedzialności solidarnej członka zarządu owej spółki za te wierzytelności. W przeciwieństwie do pozostałych wierzycieli owej spółki wierzyciele ci muszą w pierwszej kolejności wnieść do Juzgado de lo Social (sądu pracy) powództwo o stwierdzenie ich wierzytelności, a następnie, w drugiej kolejności, skierować się do sądu cywilnego lub gospodarczego właściwego do rozpoznania powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności solidarnej członka zarządu wskazanej spółki.
- 25 Sąd odsyłający dodaje, że ustawa o spółkach kapitałowych przewiduje odpowiedzialność członków zarządu w przypadku uchybienia przepisom dyrektyw 2009/101 i 2012/30. W szczególności art. 367 owej ustawy dotyczący odpowiedzialności solidarnej członków zarządu ma na celu transpozycję art. 19 dyrektywy 2012/30 do prawa krajowego. Sąd ów uważa zatem, że omawiana odpowiedzialność wchodzi w zakres tych dyrektyw oraz stwierdza, że orzecznictwo Tribunal Supremo (sądu najwyższego) może być sprzeczne z rzeczonymi dyrektywami w świetle zasad równego traktowania i niedyskryminacji ustanowionych w art. 20 i 21 karty, wymagając od wierzycieli, których wierzytelności wynikają ze stosunku pracy, w odniesieniu do prawa do wytoczenia powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności, złożenia pozwu do sądu innego niż ten właściwy do uznania ich wierzytelności.
- 26 W tych okolicznościach Juzgado de lo Social n. 30 de Barcelona (sąd pracy nr 30 w Barcelonie) postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:
- „1) Czy na podstawie dyrektyw 2009/101 i 2012/30, a także między innymi art. 236–238, 241 i 367 [ustawy o spółkach kapitałowych], zapewniających transpozycję tych dyrektyw do prawa hiszpańskiego, wierzyciel spółki handlowej, który dochodzi swej należności wynikającej ze stosunku pracy przed właściwymi hiszpańskimi organami sądowymi – to jest sądami orzekającymi w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – ma prawo do jednoczesnego wystąpienia przed tym samym sądem z powództwem bezpośrednim przeciwko spółce w celu dochodzenia należności wynikającej ze stosunku pracy oraz, dodatkowo, z powództwem przeciwko osobie fizycznej, czyli członkowi zarządu spółki, która to osoba ponosi odpowiedzialność solidarną za zobowiązania tej spółki ze względu na niedopełnienie obowiązków z zakresu prawa handlowego przewidzianych we wskazanych dyrektywach, przetransponowanych w [ustawie o spółkach kapitałowych]?
- 2) Czy orzecznictwo Sala de lo Social del Tribunal Supremo (izby ds. socjalnych sądu najwyższego) [...] jest niezgodne z art. 2, 6–8 dyrektywy 2009/101 i art. 19 i 36 dyrektywy 2012/30, które stanowią, że w odniesieniu do wierzytelności wynikających ze stosunku pracy hiszpańskie sądy orzekające w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie mogą stosować bezpośrednio gwarancji ustanowionych na rzecz wierzycieli spółek handlowych w dyrektywach 2009/101 i 2012/30, a także, między innymi, w art. 236–238, 241, 367 [ustawy o spółkach kapitałowych], zapewniających transpozycję wskazanych dyrektyw do prawa hiszpańskiego, w sytuacji gdy zarządzające takimi spółkami osoby fizyczne nie dopełniły wymogów formalnych w zakresie jawności istotnych dokumentów spółki przewidzianych w dyrektywach 2009/101 i 2012/30 i przetransponowanych w [ustawie o spółkach kapitałowych]?

- 3) Czy orzecznictwo Sala de lo Social del Tribunal Supremo (izby ds. socjalnych sądu najwyższego) [...] może być sprzeczne z art. 20 i 21 w związku z art. 51 [karty] w zakresie, w jakim zmusza ono wierzyciela należności wynikających ze stosunku pracy – pracownika – do wszczęcia dwóch postępowań sądowych, jednego przed sądem pracy w celu uzyskania stwierdzenia, że przysługują od przedsiębiorstwa należności wynikające ze stosunku pracy, a drugiego przed sądem cywilnym lub gospodarczym w celu uzyskania stwierdzenia odpowiedzialności solidarnej członków zarządu spółki lub innych osób fizycznych, w sytuacji gdy wymóg tego rodzaju nie jest przewidziany w odniesieniu do żadnej innej kategorii wierzycieli, bez względu na charakter wierzytelności, ani w dyrektywie 2009/101, ani w dyrektywie 2012/30, ani też w krajowych przepisach prawnych transponujących te dyrektywy do prawa hiszpańskiego?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 27 Poprzez swoje pytania, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy dyrektywę 2009/101, a w szczególności jej art. 2 i 6–8, a także dyrektywę 2012/30, a w szczególności jej art. 19 i 36, w świetle art. 20 i 21 karty należy interpretować w ten sposób, że przyznają pracownikom najemnym będącym wierzycielami spółki akcyjnej z tytułu rozwiązania ich umów o pracę prawo do wytoczenia przed tym samym sądem pracy co sąd, który jest właściwy do rozpatrzenia ich powództw o uznanie ich wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę, powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności solidarnej członka zarządu owej spółki za niezwołanie walnego zgromadzenia tej spółki pomimo poważnych strat, jakie ona poniosła, w celu uzyskania stwierdzenia odpowiedzialności solidarnej tego członka zarządu za wskazaną wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za pracę.
- 28 Na wstępie należy stwierdzić, że sąd odsyłający rozpoznaje powództwo o stwierdzenie odpowiedzialności członka zarządu spółki Contimark za uchybienie obowiązkowi zwołania walnego zgromadzenia, pomimo poniesionych poważnych strat, na podstawie przepisów ustawy o spółkach kapitałowych, w tym art. 367 tej ustawy, które pozwalają wierzycielom, zgodnie z informacjami znajdującymi się w postanowieniu odsyłającym, powołać się na tę odpowiedzialność.
- 29 W tym względzie z motywów 1 i 2 dyrektywy 2009/101 wynika, że akt ów ma na celu koordynację przepisów prawa krajowego dotyczących jawności, ważności zobowiązań spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz ich nieważności. W odniesieniu do dyrektywy 2012/30, zgodnie z jej motywem 3 jej celem jest zapewnienie równoważnej ochrony minimalnej, zarówno dla akcjonariuszy, jak i dla wierzycieli spółek akcyjnych. W tym celu dyrektywa ta harmonizuje przepisy krajowe dotyczące utworzenia oraz utrzymania tych spółek, jak również podniesienia i obniżenia ich kapitału zakładowego (zob. w odniesieniu do dyrektywy 2012/30 wyrok z dnia 19 lipca 2016 r., Kotnik i in., C-526/14, EU:C:2016:570, pkt 86).
- 30 Co się tyczy przepisów tych dyrektyw, do których odnosi się sąd odsyłający, art. 2, 6 i 7 dyrektywy 2009/101 przewidują zobowiązania państw członkowskich w zakresie formalności związanych z ujawnieniem w odniesieniu do spółek, a jej art. 8 dotyczy działań podjętych w imieniu spółki będącej w trakcie tworzenia się. Ponadto przepisy te, podobnie jak pozostałe przepisy tej dyrektywy, nie przewidują ani obowiązku zwoływania walnego zgromadzenia spółki handlowej w razie poniesienia przez nią poważnych strat, ani prawa wierzycieli do wytoczenia powództwa w kwestii odpowiedzialności członka zarządu w takim wypadku, ani przepisów proceduralnych w tym zakresie. Są one zatem w sposób oczywisty pozbawione związku z okolicznościami faktycznymi sporu rozpatrywanego w postępowaniu głównym. Dotyczy to również art. 36 dyrektywy 2012/30, który reguluje jedynie prawo wierzycieli do uzyskania zabezpieczenia w przypadku obniżenia kapitału subskrybowanego.
- 31 Jeśli chodzi o art. 19 dyrektywy 2012/30, tak jak pozostałe przepisy tej dyrektywy, nie dotyczy odpowiedzialności członków zarządu ani nie nakłada szczególnych wymogów w zakresie właściwości sądów do jej rozpoznania. Przepis ów przewiduje wprowadzić obowiązek zwołania walnego

zgromadzenia spółki w przypadku poważnej straty w kapitale subskrybowanym. Niemniej jednak rzeczony przepis ogranicza się do wskazania tego obowiązku, nie precyzując pozostałych przesłanek go rodzących, takich jak między innymi organ spółki, na którym spoczywa ten obowiązek. W szczególności rzeczony przepis nie przewiduje ewentualnych konsekwencji uchybienia wskazanemu obowiązkowi.

- 32 W konsekwencji art. 19 dyrektywy 2012/30 nie wymaga prawa do odszkodowania od członka zarządu spółki akcyjnej ani przepisu dotyczącego przesłanek materialnych i proceduralnych powstania odpowiedzialności tego ostatniego w przypadku niezwołania walnego zgromadzenia pomimo poważnej straty w kapitale subskrybowanym.
- 33 Kwestia, czy oraz na podstawie jakich przesłanek materialnych i proceduralnych wierzyciele spółki akcyjnej mogą ewentualnie dochodzić odpowiedzialności członka zarządu w celu uzyskania odszkodowania za poniesioną przez nich szkodę, gdy walne zgromadzenie nie zostało zwołane w przypadku poważnej straty w kapitale subskrybowanym, jest zatem regulowana przez prawa krajowe.
- 34 Artykuł 19 dyrektywy 2012/30 nie nakłada żadnego szczególnego zobowiązania na państwa członkowskie w tym względzie, dlatego też rozpatrywana w postępowaniu głównym sytuacja nie może zostać oceniona w świetle przepisów karty (zob. podobnie wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., *Julían Hernández i in.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 35 W świetle całości powyższych rozważań na przedłożone pytania należy odpowiedzieć, iż dyrektywę 2009/101, a w szczególności jej art. 2 i 6–8, a także dyrektywę 2012/30, a w szczególności jej art. 19 i 36, należy interpretować w ten sposób, że nie przyznają one pracownikom najemnym będącym wierzycielami spółki akcyjnej z tytułu rozwiązania ich umów o pracę prawa do wytoczenia przed tym samym sądem pracy co sąd, który jest właściwy do rozpatrzenia ich powództw o uznanie ich wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę, powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności solidarnej członka zarządu owej spółki za niezwołanie walnego zgromadzenia tej spółki pomimo poważnych strat, jakie ona poniosła, w celu uzyskania stwierdzenia odpowiedzialności solidarnej tego członka zarządu za wskazaną wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za pracę.

W przedmiocie kosztów

- 36 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Dyrektywę 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi [WE], w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich, a w szczególności jej art. 2 i 6–8, a także dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/30/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 54 akapit drugi [TFUE], w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału, a w szczególności jej art. 19 i 36, należy interpretować w ten sposób, że nie przyznają one pracownikom najemnym będącym wierzycielami spółki akcyjnej z tytułu rozwiązania ich umów o pracę prawa do wytoczenia przed tym samym sądem pracy co sąd, który jest właściwy do rozpatrzenia ich powództw o uznanie ich wierzytelności

z tytułu wynagrodzenia za pracę, powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności solidarnej członka zarządu owej spółki za niezwołanie walnego zgromadzenia tej spółki pomimo poważnych strat, jakie ona poniosła, w celu uzyskania stwierdzenia odpowiedzialności solidarnej tego członka zarządu za wskazaną wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za pracę.

Podpisy